

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3341/2018. (X. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Törvényszék 4.Bf.371/2016/6. számú végzése valamint a Győri Járásbíróság B.558/2015/13. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselőjén (dr. Kiss D. Csaba egyéni ügyvéd, 1139 Budapest, Rozsnyai utca 20. „A” épület II/25.) keresztül az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Győri Törvényszék 4.Bf.371/2016/6. számú végzésének, valamint a Győri Járásbíróság B.558/2015/13. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat, mivel a hivatkozott bírósági végzés és ítélet az indítvány szerint sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdéseit.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügyben a Győri Járásbíróság (a továbbiakban: járásbíróság) által megállapított tényállás szerint az indítványozó 2013. június 8-án egy internetes oldalon megjelentetett egy írást „Matrac gyártók: itthon és nem” címmel. Ezt az írást 2013. június 10-én az indítványozó (mint az alapügy II. rendű vádlottja) és az alapügy I. rendű vádlottja egy másik internetes blogon is közzétették „Lopjunk, ne alkossunk / matracgyártás Magyarországon ... Bio-textima avagy Lopi-textima” címmel. Ezen cikkekben az indítványozó és az alapügy I. rendű vádlottja azzal vádolta az alapügy sértettjét (a továbbiakban: Kft.), hogy ellopta az indítványozó által kifejlesztett matrac ötletét, hamisan jelölte meg a forgalmazott árut, és emellett „gátlástalan és gerinctelen” piacszerzési módszereket alkalmazott, továbbá a vásárlókat is megtévesztette, átverte.
- [3] A járásbíróság ítéletének indokolásában figyelembe vette az indítványozó és az I. rendű vádlott vallomását, valamint az egyéb rendelkezésre álló iratokat is. A vádlottak vallomásukban tagadták felelősségüket. Az I. rendű vádlott elmondása szerint a vádbeli internetes oldalakat az indítványozóval közösen azért üzemeltették, hogy szakmai tapasztalataikat meg tudják osztani a vásárlókkal, és konkrét ügyben a Kft.-vel szembeni állításaik is pusztán az igazságot tartalmazták. Az indítványozó vallomásában kifejtette, hogy jelentős szakmai tapasztalattal bír a matrac piacon. Egy, az I. rendű vádlottal közös ismerősüktől kaptak egy prospektust 2013-ban, amelyben észlelték, hogy a Kft. olyan terméket reklámoz, amelyet ők már 4-6 éve forgalmaznak. A Kft.-vel 2008–2009-ben került kapcsolatba, és a fenti eset kiderülését követően írta meg a vádbeli cikkeket. A Kft. ügyvezetője vallomásában kifejtette, hogy bár a laikus vásárló számára azonosnak tűnhet az indítványozó által és a Kft. által forgalmazott matrac, de valójában a Kft. matraca teljesen új fejlesztés, a két matrac mag részén teljesen különböző, olyannyira, hogy a saját matracuk mag részét annak ismeretében vásárolták, hogy az egy teljesen új fejlesztés.
- [4] A járásbíróság ítéletében a bizonyítékok értékelése alapján megállapította, hogy az internetes bejegyzéseket – vádlottak által sem vitatottan – az indítványozó és az I. rendű vádlott tették közzé. Ezen bejegyzéseknek a tartalmát sem vitatta egyik fél sem. A járásbíróság ítéletében arra az álláspontra helyezkedett, hogy az indítványozó és az I. rendű vádlott bejegyzései alkalmasak voltak a kívülállókban a Kft.-vel szemben negatív értékítélet kialakítására (különösen a „gátlástalan és gerinctelen” módszerekre utalás, vagy épp a lopással gyanúsítás). A járásbíróság szerint irreleváns volt, hogy a cikkek következtében a Kft.-t ténylegesen érte-e hátrány, hiszen a rágalmozás vétsége immateriális bűncselekmény. Úgyszintén irrelevánsnak tekintette a járásbíróság, hogy az indítványozó és az I. rendű vádlott bejegyzései valós tényeket tükröznek-e a tekintetben, hogy a Kft.

lemásolta az indítványozó által kifejlesztett matracot, mivel a vádlottak által használt kifejezések túlmutattak a konkrét matracok másolásán, és általánosságban fogalmaztak meg állításokat.

- [5] A fentiekre tekintettel a járásbíróság az indítványozót és az I. rendű vádlottat rágalmazás vétsége miatt megrovásban részesítette.
- [6] 1.2. Az indítványozó és az I. rendű vádlott ezt követően fellebbezést nyújtottak be a Győri Törvényszékhez (a továbbiakban: törvényszék), amelyben felmentésüket kérték.
- [7] A törvényszék a fellebbezést alaptalannak ítélte, és a járásbíróság ítéletét végzésében helybenhagyta. A végzés indokolása szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítást teljes körűen lefolytatta, és a bizonyítékok mérlegelésével állapította meg a tényállást, valamint indokolási kötelezettségének is eleget tett. Így a törvényszék álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést.
- [8] 1.3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy álláspontja szerint az első- és másodfokon eljáró bíróságok nem biztosították számára a tisztességes eljáráshoz való jogot. Az alkotmányjogi panasz érvelése szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekinthető annak vizsgálata, miszerint a büntetőbíróságok gyakorlatában mennyire érvényesül az ártatlanság vélelmének alkotmányos elve. Az indítvány részletes indokolása szerint ugyanis a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog magában foglalja az ártatlanság vélelmét, vagyis azt, hogy a vádnak minden kétséget kizáróan bizonyítania kell a vádlott bűnösségét, és olyan tényeket, amelyeket nem tud bizonyítani, nem vehetőek figyelembe a vádlott terhére. Az indítványozó álláspontja szerint az eljáró első- és másodfokú bíróságok nem megfelelően értékelték a bizonyítékokat, és ezek alapján úgy állapították meg (többek között) az indítványozó bűnösségét, hogy az elene felhozott vádak nem bizonyították minden kétséget kizáróan. Így azonban sérült az ártatlanság vélelmének alkotmányos követelménye is, azaz végső soron az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való joga is. Az indítványozó a fentiek mellett azért is sérülni véli a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, mivel álláspontja szerint a másodfokú bíróság figyelem kívül hagyta a fellebbezés azon részét, amelyben az indítványozó a járásbíróság által megállapított tényállást vitatta. A fentiek mellett úgy véli, hogy az eljáró bíróságok elzárták őt a bizonyítás lehetőségétől is, pl. nem engedték meg számára, hogy a valóság bizonyításának eszközével éljen.
- [9] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdéseinek sérelmén túl – annak ellenére, hogy az alkotmányjogi panasz határozott kérelmében nem kérte erre való hivatkozással a vizsgálat lefolytatását – hivatkozott az Alaptörvény IX. cikkében deklarált véleménynyilvánítás szabadságának sérelmére is. Álláspontja szerint ugyanis mindkét eljáró bíróság elmulasztotta megvizsgálni az ügy vonatkozásában a tényállítás és a véleménynyilvánítás (kritika) közötti különbségeket, és így a rágalmazás és a becsületsértés között sem tett megfelelő különbséget. Véleménye szerint nem bizonyították ugyanis az eljáró bíróságok, hogy a vád tárgyává tett cikkek tényállítást fogalmaztak volna meg, ennek hiányában azonban a rágalmazás vétsége sem lett volna megállapítható. A bíróságoknak figyelembe kellett volna venniük, hogy itt vélemények kerültek megfogalmazásra, amelyek nem sértették ténylegesen a Kft. jogait [az ő tekintetében ugyanis a IX. cikk (4) bekezdésében megfogalmazott méltóságvédelem nem értelmezhető].
- [10] Az indítványozó a fentiekre tekintettel a támadott ítélet és végzés megsemmisítése mellett az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján kérte a járásbírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését is.
- [11] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [12] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [13] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz iránti kérelmében a járásbíróság ítéletének és a törvényszék végzésének alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdéseinek (továbbá határozott kérelmén túl, indokolásában az Alaptörvény IX. cikkének) a sérelmére alapozta. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírői döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet

panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befolyásoló egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [14] 2.2. A bíróság ítélete ellen nincs helye fellebbezésnek, az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [15] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztett elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt.
- [16] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványát.
- [17] 2.3. Az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 52. § (1a) és (1b) bekezdései szerint határozott kérelmet kell tartalmaznia. Ezzel összefüggésben megállapítható azonban, hogy a bírósági ítélet és végzés alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény IX. cikkére való hivatkozással állító indítvány elem tekintetében, az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz tartalmaz ugyan az Alkotmánybíróság hatáskörére, az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást, továbbá – bár nem az indítvány határozott kérelemre vonatkozó részében, hanem csak annak indokolásában – megjelöli az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezése mellett a sérelmezett bírói döntést is, annak megsemmisítését kérve, azonban nem tartalmaz alkotmányjogilag az ügyben értékelhető, azzal összefüggő releváns érvelést. Az indítványozó ugyanis az Alaptörvény IX. cikkével összefüggésben pusztán azt kifogásolta, hogy a járásbíróság és a törvényszék a bizonyítékok nem megfelelő értékelése alapján, és az indítványozó bizonyítási indítványainak figyelmen kívül hagyása miatt nem értékelte megfelelően az internetes oldalakon közzétett cikkek tartalmát, azaz nem tett különbséget tényállítás és vélemény között. Az indítványozó érvelése azonban az Alaptörvény IX. cikke tekintetében nem a véleménynyilvánítás szabadságának oltalmára vonatkozott (azaz arra, hogy a Kft.-nek valamilyen alkotmányosan igazolható okból kifolyólag jelen esetben túrníe kellett volna a kritikát), hanem sokkal inkább az indítvány XXVIII. cikkére való hivatkozás „erősítéseként” volt értékelhető.
- [18] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó Abtv. 27. §-ára alapított kérelme az Alaptörvény IX. cikke vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1a) bekezdés *d*) pontjában, valamint az (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjaiban foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis az indokolás hiánya {lásd pl. 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya.
- [19] 2.4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában elsősorban tehát arra hivatkozott, hogy a járásbíróság ítélete és a törvényszék végzése azért is sérti az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított tisztességes bírósági eljárásból való jogát, mivel a bíróságok nem vették figyelembe a valóság bizonyítására irányuló kérelmét, nem megfelelően értékelték a rendelkezésre álló bizonyítékokat, ezzel pedig megsértették az ártatlanság vélelmének követelményét (hiszen olyan bizonyítékok alapján ítélték őt el, amelyek álláspontja szerint nem lettek minden kétséget kizáróan bizonyítva).
- [20] Ezzel összefüggésben fontos kiemelni, hogy az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], megerősítette többek között: 3117/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [21] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdéseiben foglaltakra, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

- [22] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz beadvány érdemi vizsgálatára nincs mód, az Alkotmánybíróság az indítványozók azon további kérelmét is visszautasította, mely szerint az Alkotmánybíróság a jogerős ítélet végrehajtását függessze fel.

Budapest, 2018. október 16.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/829/2018.

